

با اینکه اکثر بارداری‌ها بدون مشکل پیش می‌روند، اما بارداری همیشه بی‌خطر نیست. از جمله خطرات جدی دوران بارداری، می‌توان به لخته شدن خون یا ترومبوز اشاره کرد. احتمال لخته شدن خون در افراد باردار، پنج برابر افراد غیر باردار می‌باشد.

با وجود ترسناک بودن این وضعیت، خوشبختانه گزینه‌های درمانی زیادی برای لخته شدن خون در دوران بارداری وجود دارد. یکی از مناسب‌ترین درمان‌ها، استفاده از یک دارو رقیق‌کننده خون، به نام Lovenox یا آمپول انوکسپارین است.

خطرات لخته شدن خون در بارداری چیست؟

لخته شدن خون ممکن است برای هرکسی اتفاق بیفتد، اما افراد باردار، بیشتر در معرض لخته شدن خون قرار دارند و احتمال بروز این عارضه برای آن‌ها، ۵ برابر بیشتر از افراد عادی است. این خطر در دوران بارداری، زایمان و سه ماه اول تولد نوزاد وجود دارد.

در افراد باردار، خون به طور طبیعی راحت‌تر لخته می‌شود تا از بروز خونریزی حین و بعد از زایمان جلوگیری نماید، این امر احتمال تشکیل لخته‌های خونی را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، جریان یافتن خون به

پاها در افراد باردار دشوار می‌گردد، زیرا جنین در حال رشد بوده و به عروق خونی لگن فشار می‌آورد.

در صورتی که لخته‌های خونی درمان نشوند، می‌توانند به ریه‌ها راه پیدا کرده و باعث بروز آمبولی ریوی (PE) شوند که این وضعیت ممکن است تهدیدکننده حیات باشد. آمبولی ریوی یکی از شایع‌ترین علل مرگ و میرهای ناشی از بارداری، در ایالات متحده است.

برخی از افراد باردار، بیش از سایرین در معرض خطر تشکیل لخته‌های خونی قرار دارند. شرایطی که ممکن است خطر لخته شدن خون را در دوران بارداری افزایش دهد، عبارتند از:

- سابقه خانوادگی یا شخصی لخته شدن خون
- سابقه اختلال انعقاد خون
- زایمان به صورت سزارین
- عدم تحرک طولانی مدت، مانند استراحت مطلق در دوران بارداری یا پس از زایمان
- عوارض حاملگی یا زایمان
- ابتلای طولانی مدت به برخی بیماری‌ها، از جمله بیماری‌های قلبی، بیماری‌های ریوی یا دیابت
- استراحت مطلق در دوران بارداری

آمپول انوکسپارین در بارداری

لئونوکس یا انوکسپارین، یک داروی ضد انعقاد خون (رقیق‌کننده خون) می‌باشد که اغلب برای بیمارانی که دچار ترومبوز شده‌اند یا احتمال ایجاد ترومبوز در آن‌ها بالاست (مانند افرادی که جراحی کرده‌اند) و همچنین درمان و پیشگیری از بروز حملات قلبی استفاده می‌شود.

انوکسپارین اغلب اوقات به صورت تزریق زیرجلدی و برای بیماران بستری در بیمارستان، به صورت تزریق وریدی تجویز می‌شود. تزریق این

دارو، به لایه چربی زیر پوست و اغلب در ناحیه معده یا شکم انجام می‌گیرد. بسیاری از افراد، پس از تجویز پزشک، تزریق لئونوکس را در منزل یاد می‌گیرند.

عوارض جانبی آمپول انوکسپارین

شایع‌ترین (اما به طور کلی نادر) عوارض جانبی آمپول انوکسپارین عبارتند از:

- خون‌ریزی
- کم‌خونی
- ترومبوسیتوپنی (کاهش تعداد پلاکت)
- افزایش سطح آمینوترانسفراز سرمی
- تهوع و اسهال
- اکیموز (تغییر رنگ پوست در نتیجه خونریزی زیر پوستی)
- ادم
- تب
- تنگی نفس
- عدم تمرکز
- درد در محل تزریق

آیا آمپول انوکسپارین برای افراد باردار بی‌خطر است؟

به طور کلی، این که آیا آمپول انوکسپارین برای شما مناسب می‌باشد یا خیر، موضوعی است که باید مستقیماً با پزشک خود در مورد آن صحبت کنید. هر فرد باردار، سابقه سلامتی و خطرات بارداری متفاوتی دارد و پزشک یا ماما می‌تواند اطلاعات مناسب را در این مورد، با توجه به شرایط خاص شما، در اختیارتان قرار دهد.

با این که در حال حاضر، متأسفانه شواهد زیادی در مورد ایمنی انوکسپارین در دوران بارداری وجود ندارد، اما در بیشتر موارد، این دارو

خود مراقبتی در تزریق انوکسپارین

شبهنم طهماسبی مسئول آموزش به بیمار بخش اورژانس

زیر نظر کارگروه آموزش به بیمار بخش اورژانس

تدوین: بهار ۹۹، بازنگری: پاییز ۱۴۰۱

قبل از استفاده از این آمپول باید روش تزریق آن به خود فرد یا یکی از وابستگان نزدیک او آموزش داده شود.

همزمان با انوکسپارین از داروهای ضد التهاب، آسپرین، مکمل های ویتامین و داروهای گیاهی استفاده نکنید.

اگر سر و کارتان به دندانپزشک افتاد حتما باید به او بگویید که از انوکسپارین استفاده می کنید.

قبل از شروع استفاده از انوکسپارین لیست همه داروهای را که از قبل مصرف می کرده اید به پزشک متخصص بدهید، چون بعضی داروها با انوکسپارین تداخل دارند.

نکته: مصرف داروی انوکسپارین در افراد بارداری که درجه های مصنوعی قلبی دارند، باید با احتیاط صورت گیرد، زیرا این دارو ممکن است منجر به ایجاد ترومبوز درجه ای در این افراد شود.

دستورالعمل تزریق انوکسپارین

۱ - دست خود و منطقه ای از پوست که در آن قرار است تزریق انجام دهید را تمیز نمایید.

۲ - درون سرنگ را نگاه کنید تا مطمئن شوید که این دارو روشن و بی رنگ یا زرد کم رنگ است.

۳ - نگاهی به سر سوزن انداخته و از محکم بودن آن اطمینان یابید.

۴ - دراز بکشید و یک چین پوستی بین انگشت اشاره و انگشت شست خود قرار دهید. سر سوزن را به داخل پوست وارد کرده و سپس بر روی پیستون سرنگ برای تزریق دارو فشار دهید. تا اتمام تمام دارو سرنگ را بر روی پوست خود نگه دارید. منطقه تزریق پس از پایان مالش ندهید.

منبع: داروهای ژنریک ایران

عوارض جانبی نامطلوبی برای جنین یا بارداری ایجاد نمی نماید .
Lovenox به عنوان یک داروی ضد انعقاد (رقیق کننده خون)، گزینه بهتری نسبت به آسپرین و هپارین (داروی ضد انعقاد دیگری که در دوران بارداری استفاده می گردد) است.

هپارین در گذشته، یک انتخاب طلایی محسوب می شده است، اما اکنون، بیشتر از انوکسپارین به عنوان خط اول درمان استفاده می شود. مزایای این دارو نسبت به هپارین شامل داشتن دوزهای کمتر، فراهمی زیستی بالاتر، نیمه عمر طولانی تر، پاسخ قابل پیش بینی تر و نیاز به انجام آزمایشات آزمایشگاهی کمتر می باشد .

مصرف انوکسپارین در دوران بارداری چه خطراتی دارد؟

مصرف لوونوکس در دوران بارداری خطرات زیادی دارد. این خطرات شامل موارد زیر می باشد:

- خونریزی یا کبودی بیش از حد
- خونریزی از واژن
- جدا شدن جفت به دلیل تجمع خون و یا ضربه، از دیواره داخلی رحم

قبل از مصرف انوکسپارین به نکات زیر توجه کنید:

حتما درباره بیماریهای قلبی که دارید به پزشک اطلاعات بدهید.

اگر همزمان با انوکسپارین داروهای ضد انعقاد خوراکی مثل وارفارین هم استفاده می کنید باید به پزشکی که این آمپول را تجویز می کند، اطلاع بدهید.

دارو هر روز باید در یک ساعت منظم تزریق شود. اگر تزریق امروز ساعت ۱۰ صبح است فردا هم در همین ساعت باید تزریق انجام شود.